

Αδειο κέλυφος επί χρόνια, το νέο Αρχαιολογικό Μουσείο της αχαικής πρωτεύουσας άνοιξε επιτέλους τις πύλες του

Της ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ
(spapa@enet.gr)

Το γεφύρι της Πάτρας

Είκοσι χρόνια περίμενε η Πάτρα το νέο Αρχαιολογικό Μουσείο της, και να που το απέκτησε. Το εντυπωσιακό μέγα στη λιτότητά του κτίριο ανάμεσα στην παλιά και την νέα Εθνική Οδό, στη βόρεια είσοδο της πόλης καθώς ερχόμαστε από την Αθήνα, έργο του αρχιτέκτονα *Θεοφάνη Μπομπούτη* ολοκληρωμένο από το 2006 αλλά αδειο κέλυφος μέχρι προ τινος, άνοιξε επισήμως τις πύλες του την Παρασκευή.

Τι κι αν τα εγκαίνια πραγματοποιήθηκαν με κλειστή τη μία από τις βασικές του αίθουσες και με το «υπό απομάκρυνση» γειτονικό βενζινάδικο πάντα στη θέση του; Τι κι αν η κόντρα ανάμεσα στον αρχιτέκτονα και την επιστημονική επιτροπή του μουσείου ως προς την παρουσίαση των εκθεμάτων των 14 μεγάλων ρωμαϊκών ψηφιδωτών κυρίως- καλά κρατεί;

Το σίγουρο είναι πως κύλησε επιτέλους το νερό στο αυλάκι: τα πιο σημαντικά ευρήματα από τις ανασκαφές που πράγματι πραγματοποιήθηκαν κατά την τελευταία τριακονταετία στην περιοχή απέκτησαν τη στέγη που τους αξίζει και η

ιστορία της αχαικής πρωτεύουσας, από τα προϊστορικά ως και τα ρωμαϊκά χρόνια, μπορεί πλέον να ξεδιπλωθεί.

Χωροθετημένο σε μια έκταση 17 στρεμμάτων, το μουσείο χρειάστηκε 24 εκατ. ευρώ για ν' ανοικοδομηθεί, καλύπτει γύρω στα 8.000 τετραγωνικά μέτρα και σχεδιάστηκε εξ αρχής έτσι ώστε να είναι άμεσα αναγνωρίσιμο.

Πρώτη φορά στο φως

Βασικά χαρακτηριστικά του, οι πρισματικοί «συμπαγείς» όγκοι του σε τεθλασμένη ανάπτυξη με τις μαρμάρινες επιφάνειές τους που φιλοξενούν τους εκθεσιακούς του χώρους και ο καλυμμένος από ιριδίζοντα φύλλα τιτανίου θόλος του, κάτω από τον οποίο βρίσκεται ένα μικρό αμφιθέατρο, εκπαιδευτική αίθουσα, πωλητήριο και ένα εικονικό, ψηφιακό μουσείο. Επιπλέον, ένας εναέριος διάδρομος χωρίζει και ενοποιεί ταυτόχρονα τις αίθουσες, επιτρέποντας μια γρήγορη περιήγηση στις συλλογές του.

Ως την περασμένη άνοιξη, όλα έδειχναν πως η οδύσσεια της λειτουργίας του νέου Αρχαιολογικού Μουσείου της Πάτρας είχε μέλλον ακόμα. Ενταγμένο στα προγράμματα του Ταμείου Δια-

χείρισης Πιστώσεων για την Εκτέλεση Αρχαιολογικών Έργων, το έργο υλοποιούνταν υπό τον έλεγχο επιστημονικής επιτροπής, η οποία τα τελευταία δύο χρόνια άλλαζε διαρκώς σύνθεση.

Ο σημερινός της επικεφαλής, ο γεωλόγος *Νικόλαος Μουρτζάς*, μπορεί να καυχηθεί ότι «μέσα σε τεσσαερισήμισι μήνες το θαύμα έγινε»: χάρη σ' ένα έκτακτο κονδύλι του ΥΠΠΟ ύψους 870.000 ευρώ και μια νέα στρατιά συμβασιούχων -εργατοτεχνίτες, φύλακες και συντηρητές αρχαιοτήτων- ένα σημαντικό μέρος της μόνιμης έκθεσης του μουσείου στήθηκε, ενώ και η αίθουσα των περιοδικών του εκθέσεων έχει ολοκληρωθεί.

Η μόνιμη έκθεση διαρθρώνεται σε τρεις μεγάλες θεματικές ενότητες, που καταλαμβάνουν τις αίθουσες του Δημοσίου Βίου, του Ιδιωτικού Βίου και της Νεκρόπολης αντίστοιχα. Για την ώρα λειτουργούν οι δύο τελευταίες.

«Το 70% των εκθεμάτων βλέπουν το φως πρώτη φορά» λέει ο αρχαιολόγος *Γιάννης Μόσχος* από τη ΣΤ' Εφορεία, «κι ανάμεσά τους ξεχωρίζουν τα εξαιρετικής ποιότητας ψηφιδωτά που εντοπίστηκαν στα δάπεδα πλούσιων αστικών κατοικιών της ρωμαϊκής Πάτρας, οι

παραστάσεις των οποίων αποτελούν μαρτυρίες τόσο για τη θρησκεία όσο και για τις καθημερινές συνήθειες».

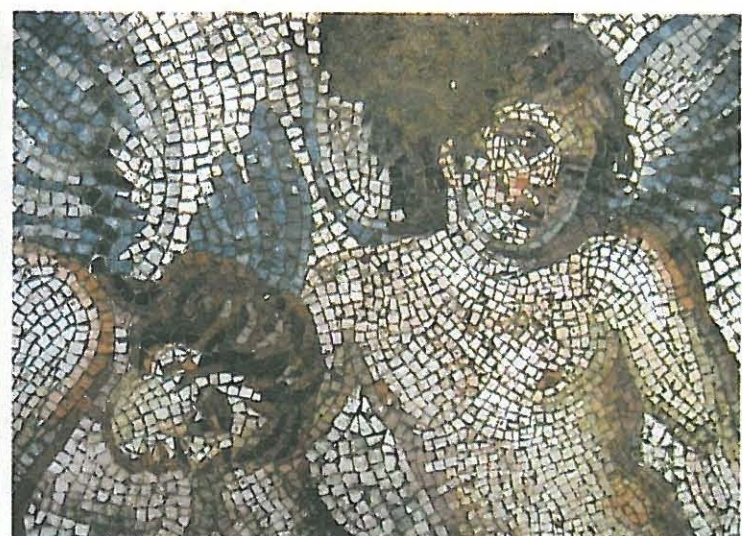
■ Τμήμα μιας από τις μεγαλύτερες συλλογές ψηφιδωτών της Ελλάδας, τα 14 από αυτά που, όρθια τα περισσότερα, εκτίθενται στην αίθουσα Ιδιωτικού Βίου, καλύπτουν συνολικά 250 τετραγωνικά μέτρα και απεικονίζουν από σκηνές κυνηγιού λαγών και κάπρων ή πατήματος σταφυλιών με τη συμμετοχή του θεού Πάνα μέχρι πτηνά, ψάρια και ερωτιδείς μέσα στη θάλασσα.

Καθημερινά αντικείμενα

Στην ίδια αίθουσα δεσπόζουν γλυπτά έργα που επίσης κοσμούσαν ρωμαϊκές βίλες, με κορυφαίο το άγαλμα σατύρου με δορά πάνθηρα, ρωμαϊκό αντίγραφο έργου του Πραξιτέλη.

■ Κι ακόμα, μια σειρά ευρημάτων χρηστικής μυκηναϊκής κεραμικής, καθημερινής χρήσης γυάλινα αγγεία, ό,τι έχει διασωθεί από την επίπλωση των σπιτιών της πόλης -μαρμάρινα έπιπλα κυρίως- κι ό,τι έχει να κάνει με τον καλλωπισμό των ανθρώπων της -ενδυμασίες και κοσμήματα.

■ Στην ενότητα που αντιστοιχεί στα μυκηναϊκά χρόνια περιλαμβάνεται και μία

Επάνω, πήλινο λυχνάρι που απεικονίζει ερωτική σκηνή στον δίσκο. Εισηγμένο από την Ιταλία. Πάτρα, Ρωμαϊκή Περίοδος (1ος αι. π.Χ.). Δεξιά, λεπτομέρεια ψηφιδωτού δαπέδου από την οδό Λόντου στην Πάτρα, που βρέθηκε το 2006, και άποψη από το εσωτερικό του νέου μουσείου. Δίπλα, πήλινο ειδώλιο, που αποδίδει το σύμπλεγμα Ερωτα και Ψυχής, θέμα ιδιαίτερα αγαπητό στα ρωμαϊκά χρόνια. Πάτρα, Ρωμαϊκή Περίοδος.

μακέτα του μυκηναϊκού οικισμού της Χαλανδρίτσας, που θεωρείται ο πληρέστερα σωζόμενος στην περιοχή, ενώ στις αρχές του φθινοπώρου θα βρουν τη θέση τους στο μουσείο και δύο κρανία Μυκηναϊκών, η αποκατάσταση των οποίων γίνεται σε συνεργασία με τη σχολή Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου του Μάντσεστερ. Στην ενότητα δε των ρωμαϊκών χρόνων, θα συναντήσουμε και μια ανακατασκευή σε φυσικό μέγεθος και με αυθεντικά υλικά τμημάτων από δύο τύπους κατοικιών: μιας αστικής και μιας αγροτικής.

■ Στην αίθουσα «Νεκρόπολη», τώρα, παρουσιάζεται η εξέλιξη της ταφικής αρχιτεκτονικής και των ταφικών εθίμων από την προϊστορική περίοδο ως τη ρωμαϊκή, όχι μόνο μέσω εκθεμάτων αλλά «κυρίως μέσω της ανακατασκευής διαφόρων τύπων τάφων» όπως εξηγεί ο Γ. Μόσχος.

Πιο συγκεκριμένα, «έχουν ανακατασκευαστεί ένας μυκηναϊκός κτιστός θαλαμοειδής τάφος κι ένας ακόμη λαξευτός στις πραγματικές του διαστάσεις, ο οποίος φιλοξενεί το ταφικό στρώμα με τους σκελετούς και τα κτερίσματα, καθώς κι ένας ρωμαϊκός κιβωτίοσχημος».

Το θέμα της καύσης των νεκρών

«προσεγγίζεται με παραστατικό τρόπο», ενώ πέρα από το πλούσιο εποπτικό υλικό, «ο επισκέπτης μπορεί να ενημερωθεί μέσω ειδικής προβολής για τα αρχαία νεκροταφεία, για τα ταφικά έθιμα και για την εξέλιξη των δοξασιών γύρω από τον θάνατο».

■ Η πρώτη περιοδική έκθεση που παρουσιάζεται στο νέο μουσείο της Πάτρας -«Φυτά και πολιτισμός στην ιστορία της Ευρώπης»- αναδεικνύει τη χρησιμότητα των δένδρων και των φυτών στην καθημερινή ζωή από την αρχαιότητα και θα παραμείνει ανοιχτή ως το τέλος Νοεμβρίου.

Όπως τονίζει ο κ. Μουρτζάς, «δεν χρειαζόμαστε ένα αποστειρωμένο μουσείο, αλλά μια κοιτίδα πολιτισμού για την ευρύτερη περιοχή. Στον εξωτερικό χώρο του θα πραγματοποιηθεί τον Αύγουστο μια σειρά συναυλιών στο πλαίσιο της “Μουσικής Πανσελήνου”, τον Σεπτέμβριο θα υποδεχθούμε μια έκθεση

σκιτσογραφίας, ενώ ήδη, σε συνεργασία με τον Μανόλη Κορρέ, σχεδιάζουμε για τον χειμώνα ένα πρόγραμμα διαλέξεων».

Αυτή τη στιγμή η αίθουσα πολυμέσων του μουσείου είναι ανοιχτή με πληροφορίες τόσο για τα εκθέματά του όσο και για τους αρχαιολογικούς χώρους της Αχαΐας όπου αυτά εντοπίστηκαν. Το ίδιο κι εκείνη των εκπαιδευτικών προ-

γραμμάτων, όπου για την ώρα διατίθεται υλικό σχετικό με τ' αρχαία μουσικά όργανα. Τι μένει να γίνει ακόμα, πέρα από το άνοιγμα της αίθουσας του Δημοσίου Βίου; Να προχωρήσουν οι εργασίες για την υλοποίηση του ψηφιακού και του υπαίθριου μουσείου.

Κι οι ελπίδες για τη χρηματοδότηση των παραπάνω έχουν εναποτεθεί -πού αλλού;- στο ΕΣΠΑ. 7

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

η ψυχή του καθρέφτη

Μια κοινωνία υποταγμένη σε προλήψεις και δεισιδαιμονίες, που έρχεται ανιμέτρωπη με μια από τις μεγαλύτερες μάστιγες της ανθρωπότητας, την πανούκλα. Η υπαρξιακή αγωνία του ανθρώπου μπροστά στο τρίπτυχο έρωτας - θάνατος - Θεός.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΛΙΒΑΝΗ